

KRAJSKÝ ÚŘAD OLOMOUCKÉHO KRAJE
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
Mgr. Miroslav Gajdůšek, MBA - vedoucí
Jeremenkova 40a
779 11 Olomouc
+420 585 508 857
+420 585 508 564
m.gajdusek@kr-olomoucky.cz
www.kr-olomoucky.cz

Studenti oboru vzdělání
Diplomovaný zubní technik
Střední zdravotnická škola
a Vyšší odborná škola
zdravotnická E. Pöttinga
a Jazyková škola s právem
státní jazykové zkoušky
Olomouc

Váš dopis č.j./Ze dne

Naše č.j./Sp.sk.zn./Poznámka
KUOK 27408/2014
60.1 V 5

Vyřizuje/Tel.
Mgr. Řezáčová
585 508 671

Olomouc
25. 3. 2014

Stanovisko Krajského úřadu Olomouckého kraje, odboru školství, mládeže a tělovýchovy ke stížnosti

Vážení studenti,

dne 11. 3. 2014 se čtyři z vás dostavili na Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor školství, mládeže a tělovýchovy (dále OŠMT) a žádali jste o informace ve věci vybírání poplatků na spotřební materiál od žáků a studentů na Střední zdravotnické škole a Vyšší odborné škole zdravotnické Emanuela Pöttinga a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky Olomouc (dále škola). Vaše výpovědi byly zapsány a zápis zaevidován pod č. j. KUOK 27152/2014. Ve stejné věci obdržel OŠMT stížnost od rodiče studenta, která byla zaevidována pod č. j. KUOK 24624/2014. Vzhledem k tomu, že sdělení byla téměř identická, je i naše stanovisko shodné.

Ze stížností vyplynulo následující:

1. Vedení školy vybírá poplatek ve výši 3 000,- Kč na materiál pro odborný výcvik od studentů 2. ročníku oboru Diplomovaný zubní technik, se kterým nesouhlasíte.
2. Vedení školy neinformovalo studenty včas, minimálně před zahájením školního roku. Jednání školy v této věci bylo zmatečné a informace nepřesné. Informace se průběžně měnily.
3. Jedním z požadavků studentů byla oficiální žádost o příspěvek a následně doklad o zaplacení. Toto jim bylo odmítnuto.
4. Po celou dobu jednání bylo studentům vyhrožováno a byl na ně vyvíjen psychický nátlak.

Ve svém stanovisku se OŠMT opíral o vaše výpovědi, o vyjádření ředitelky školy Mgr. Ivy Burdové, MBA a dalších členů vedení školy, vyjádření třídní učitelky a vedoucí oboru

zubní technik. Byla provedena kontrola na místě, která sledovala, jak je nakládáno s vybranými příspěvky jednotlivých oborů vzdělání a zda jsou správně účtovány.

Šetřením výše uvedených bodů bylo zjištěno:

1. Vedení školy vedle tzv. úplaty za vzdělávání dané zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších změn a doplňků, která je vyhláškou č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších změn a doplňků, stanovena v daném případě ve výši 3 000,- Kč, vybírá od žáků i studentů jednotlivých oborů vzdělání střední školy a vyšší odborné školy příspěvky na spotřební materiál pro praktickou výuku.

V této souvislosti je nutný podrobnější vhled do způsobu a možností financování škol.

Školám, které zřizuje Olomoucký kraj, rozepisuje a poskytuje finanční prostředky prostřednictvím krajských normativů s vědomím zastupitelstva kraje a v souladu se zásadami stanovenými ministerstvem v přenesené působnosti krajský úřad. Tyto finanční prostředky ze státního rozpočtu se poskytují na platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu odvodu z úhrnu mezd na veřejná pojištění, na příděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, na výdaje související se zabezpečením činnosti zkušebních komisí pro závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky a absolutoria, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, pokud jsou podle školského zákona poskytovány bezplatně, a rovněž na výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání.

Z rozpočtu zřizovatele přijímají školy příspěvek na provoz, z něhož se hradí především energie (plyn, elektřina), vodné a stočné, dále např. opravy, obnova nábytku, kancelářský materiál, telefony apod.

Příjmem školy je i výše uvedená úplata za vzdělávání. Tyto finanční prostředky jsou školami vynakládány na organizační zabezpečení vyššího odborného vzdělávání.

Z výše uvedeného vyplývá, že finanční prostředky poskytované školám jak ze státního rozpočtu, tak ve formě úplaty za vzdělávání jsou do jisté míry konstantou, která zabezpečuje vlastní činnost škol ve smyslu poskytování vzdělávání a je shodná pro všechny školy daného typu. Výše těchto finančních prostředků sice zohledňuje náročnost jednotlivých oborů vzdělání, nicméně nezahrnuje zabezpečení spotřebního materiálu, který se využívá především při praktickém výcviku.

V této souvislosti lze zmínit obdobnou problematiku v případě tzv. bezplatného vzdělávání na základních a středních školách, které je občanům České republiky přiznáváno v souladu se článkem 33 odst. 2 Listiny základních práv a svobod jako jedno ze základních práv. Samotným obsahem pojmu „bezplatnost vzdělávání“ se zabývá Nález Ústavního soudu č. 25/94 publikovaný pod č. 165/1995 Sb. Ústavní soud dospěl v této věci k závěru, že „Stanovení rozsahu bezplatného poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb vládou nelze podřadit pod pojem práva na bezplatné vzdělání. Je zřejmé, že bezplatnost vzdělání nemůže

spočívat v tom, že stát ponese veškeré náklady, které občanům v souvislosti s realizací práva na vzdělání vzniknou. Stát tedy může požadovat úhradu části nákladů v souvislosti s realizací práva na vzdělání a vláda má k takovému postupu bezpochyby oprávnění. To v žádném případě nezpochybňuje principy bezplatného vzdělání na základních a středních školách.“

Z výše uvedeného lze vyvodit, že tak jako „...stát může požadovat úhradu části nákladů v souvislosti s realizací práva na vzdělání“ v případě tzv. bezplatného vzdělávání na základních a středních školách, stejně tak ji může požadovat i na vyšších odborných školách. A to i s ohledem na školou přijímanou úplatu za vzdělávání, která není účelově vázaná a nelze se tedy domnívat, že je určená na úhradu spotřebního materiálu.

OŠMT zjistil, že každý obor má stanovený předběžný rozpočet výdajů na spotřební materiál na školní rok, na jehož základě se stanovuje výše příspěvku žáka nebo studenta na spotřební materiál dle studovaného oboru a ročníku. Výše příspěvků jsou rozdílné, pohybují se v rozmezí od 0,- Kč až po 3 000,- Kč na žáka za školní rok, a to v závislosti na finanční náročnosti daného oboru. Ředitelka školy uvedla a z předložených materiálů to i vyplývá, že obor Diplomovaný zubní technik je finančně nejnáročnější. Dovednosti, které si mají studenti v hodinách osvojit, jsou procvičovány s použitím materiálu ve standardní běžné kvalitě odpovídající současným možnostem a požadavkům zubních laboratoří. Materiál, který takto studenti spotřebují, se již nedá znovu použít, s „výrobkem“ mohou naložit dle vlastního uvážení.

Kontrolou účetních dokladů ve škole bylo zjištěno, že vybrané příspěvky jsou v účetnictví řádně vedeny a vždy řádně vyúčtovány. Vybrané prostředky jsou ve většině případů spotřebovány v průběhu školního roku na nákup materiálu. Pokud je ve výjimečných případech vybráno více, buď se finanční prostředky proplatí v hotovosti třídní učitelce, která s nimi naloží podle dohody se žáky nebo studenty, nebo zůstávají vedeny na účtu k použití v příštím školním roce.

Nelze souhlasit s vašimi výhradami vůči finanční účasti na zajištění spotřebního materiálu, a to především s ohledem na již zmínovaný Nález Ústavního soudu č. 25/94 publikovaný pod č. 165/1995 Sb., ve věci „bezplatnosti vzdělávání“, kde na jiném místě Ústavní soud dospěl k závěru, že „Náklady související s realizací práva na vzdělání lze rozdělit mezi stát a občana, resp. jeho zákonné zástupce. Je na místě připomenout, že je i v zájmu občana samotného, aby vzdělání (a tím i vyšší kvalifikace a lepší možnost uplatnění na trhu práce) dosáhl a aby o jeho dosažení sám usiloval. Náklady spojené s realizací práva na vzdělání jsou dlouhodobou investicí do života občana. Stát nese podstatnou část těchto nákladů, není však jeho povinností nést je všechny“.

Je běžnou záležitostí, že i na základních školách žákům rodiče kupují sešity, pracovní sešity, psací potřeby, výtvarné potřeby a další spotřební materiál nutný pro výuku jednotlivých předmětů, na středních školách pak učebnice a podle míry zastoupení praktického vyučování i některé další potřeby, týkající se odborného zaměření daného oboru vzdělání. Nicméně za nejvhodnější způsob vzájemné spolupráce mezi školou a studenty nebo zákonnými zástupci nezletilých žáků v této oblasti považujeme, aby **škola podrobně a včas informovala studenty a rodiče** o svých požadavcích ve smyslu, jaké možnosti má samotná škola a jaké možnosti by mohla svým žákům nabídnout v případě, že by se na zajištění praktického vyučování finančně podíleli. Jednou z možných a vhodných forem této spolupráce se jeví také spolupráce s nadačními fondy škol, případně s fondy sdružení rodičů a přátel školy. Prostřednictvím těchto fondů, které bývají naplňovány dary ať již

od rodičů, tak i od jiných sponzorů, se mohou nakupovat některé finančně náročnější materiály pro potřeby výuky ve škole. Formu, kterou zvolila ředitelka školy, lze vnímat jako snahu zajistit potřeby pro výuku tak, aby to bylo nejméně náročné, jak z hlediska organizačního, tak i z hlediska finančního. Nákup materiálu ve větším množství je vždy finančně výhodnější. Dle našeho názoru je však tato forma realizovatelná jen se souhlasem studentů nebo zákonných zástupců nezletilých žáků. Za zásadní pak považujeme vzájemný dialog mezi školou a žáky či zákonnými zástupci, vzájemnou informovanost a dohodu.

V tomto bodě je vaše stížnost částečně důvodná.

2. OŠMT zjistil, že studenti oboru vzdělání Diplomovaný zubní technik byli o vybírání příspěvku na spotřební materiál informováni „neoficiálně“ třídní učitelkou v listopadu 2014 s tím, že podrobné informace jim podá vedoucí oboru, která k tomu má podrobné podklady. Vedoucí oboru uvedla, že informace měla žákům podat třídní učitelka. Na základě dalších neoficiálních zpráv, které obsahovaly rozdílné informace, se studenti obrátili na vedení školy s žádostí o vysvětlení. Z uvedeného vyplývá, že vedení školy nezajistilo dostatečně řádné informování studentů o dané věci.

V této části bodu je vaše stížnost důvodná.

Dále OŠMT zjistil, že dne 19. 12. 2013 proběhla třídní schůzka za účasti třídní učitelky, vedoucí oboru a ředitelky školy, kde byly žákům vysvětleny důvody, které vedou vedení školy k vybírání příspěvku na spotřební materiál. V případě, že příspěvek studenti neuhradí, nebude jim materiál poskytnut a budou si muset nosit materiál vlastní. Bylo vysvětleno, že v takovém případě je nutné se dohodnout na jednotném systému zabezpečení spotřebního materiálu pro výuku, neboť nelze organizačně zvládnout, že by někteří studenti pracovali s vlastním materiálem a ostatní využívali společný. Na dotaz, co se stane, když studenti nezaplatí a vlastní materiál si nepřinesou, bylo sděleno, že v takovém případě nebude možné praktickou výuku zajistit tak, aby se studenti učili dovednostem vlastní praktickou činností, ale že bude zajištěna formou demonstračních ukázek, což by zcela popřelo smysl praktické výuky. Ve stejné věci proběhly třídní schůzky ve dnech 26. 2. 2014 a 7. 3. 2014. Na těchto schůzkách byly žákům nabídnuty způsoby uhrazení příspěvku – hotově u třídní učitelky, přičemž každý žák obdrží potvrzení o zaplacení, nebo převodem z účtu. Žákům byl třídní učitelkou předložen jmenný seznam, ve kterém měl každý uvést, jakým způsobem zaplatí, aby mohla organizačně zajistit platby uskutečňované hotově.

Z výše uvedeného vyplývá, že na schůzce dne 19. 12. 2013 byli studenti informováni o nutnosti zajistit spotřební materiál pro praktickou výuku, nicméně studenti dále nedostali možnost zajistit si i jednotlivě materiál z vlastních zdrojů.

V této části bodu je vaše stížnost částečně důvodná.

3. OŠMT Vám sděluje, že v souvislosti s řádným vyúčtováním finančních příspěvků na spotřební materiál je doklad o zaplacení příspěvku dostačujícím potvrzením o provedeném převodu.

V tomto bodě je vaše stížnost nedůvodná.

4. Ředitelka školy uvedla, že při jednáních se žáky i studenty školy vystupuje klidně a vstřícně se snahou vysvětlit problematiku otázky a domluvit se na řešení.

V tomto bodě nelze odůvodněnost vaší stížnosti prokázat.

Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor školství, mládeže a tělovýchovy, dospěl na základě výše uvedených skutečností k závěru, že Vaše stížnost je v bodu 1. částečně důvodná, v bodu 3. nedůvodná, v bodu 4. nelze odůvodněnost Vaší stížnosti prokázat. Důvodnou a částečně důvodnou byla stížnost shledána v bodu 2., kde bylo zjištěno, že vedení školy nezajistilo, aby se informace dostaly ke studentům včas a v dostatečné míře a neumožnilo žákům a studentům zvolit si způsob zajištění spotřebního materiálu. Ředitelka školy byla upozorněna na nutnost zabezpečit řádnou informovanost žáků a studentů, aby předcházela podobným situacím.

Ředitelce školy bylo doporučeno:

- 1) Zajistit, aby žáci a studenti školy byli včas, nejpozději na začátku daného školního roku, informováni o potřebě zajistit spotřební materiál pro praktickou výuku;
- 2) informace dle bodu 1) zveřejnit na webových stránkách školy;
- 3) umožnit žákům a studentům, aby si sami zvolili způsob zajištění spotřebního materiálu pro praktické vyučování dle vlastních možností;
- 4) v případě, že žáci a studenti budou hradit příspěvek na spotřební materiál škole hotově, zajistit jim vydání příjmového dokladu;
- 5) v závěru každého školního roku seznámit žáky a studenty s podrobným vyúčtováním, vypořádání se s případnými přebytky projednat se žáky a studenty.

Vážení studenti,

děkuji vám za projevenou důvěru, se kterou jste se na mne obrátili. Vzhledem k tomu, že se jedná o nemalé finanční prostředky, chápu vaši stížnost a mohu vás ujistit, že pracovníci OŠMT jejímu šetření věnovali náležitou pozornost.

Na závěr bych rád vyjádřil přesvědčení, že investice do vzdělání není investicí vynaloženou zbytečně a chci vám popřát hodně studijních úspěchů.

S pozdravem

